

die eenig-
heid, ook wel
d en de dei-
ge Universi-
in belijdenis-
staat vast,
maar dat ge-
die De Geel-
d, zich alle
voor hem te
el „Gerefor-
terrein zich
st aan den
and kwalijk
uitspraak on-
gebracht.

streeft, in het
cht, zelfs on-
oordeelen, los-
grinselverkla-
bij zich ver-
deentele uit-
zijn misschien
den hij „voor-
a volgt, heeft
— dat in zijn
beden — ver-
n Nederland
dat onthoudt
dingen reeds
onvliet, maar
v. Die hoort
ij schendt de
och wel eens
u bejegenen?
onbroederlijk
maal laat ver-
en dat hij ze
ent: laat hem
; het is maar
zijn broeder-
gen zich dan
zleeraren te
aan publieke
maken. Zij
net het geho-
n „Leeuwar-

oeging, dat de
Formulieren
ing toegekend
ZOOVER: ZIJ
VEN IN DE
G, bekennen
EDTGEZAG
aan AND/RE
deze niet an-
thaven of uit-
tellen. Dit in-
nen der Kerk
lenigheid een
steit in haar
tolke uitspra-
orde van den
en laten voor-
lijk de bedoe-
let goed in
a van Eenig-
geen KER-
in de KERK
a haar naam
en daarom
ijke gemeen-
Formulieren
z. CON/ES-
de Vrije Uni-
Godgeleerde
onslag heeft
dan dan maar
an de Kerk
lenisgeschied-
elers buiten
a enige Uni-
Universiteit
zou zij op-
als grond-
heid te heb-
heid, zoals in
de godge-
k zou willen
ulieren van
ke” gemeen-
erieel uit wat
n van Eenig-
e, waarin zij
e godgeleer-
Formulieren
niet zeggen,
als bindende
den hebben
gische facul-
te Kerk dat
faculteit op
haar g on-
eft gepast
raest. Zoo is
van de for-
Formulieren
armede haar
zouden geen
En waar het
dgeleerdheid
tanwijst, een

onveranderlijk artikel is, waarvan dus het voortbestaan van de Vrije Universiteit afhangt, hangt van de aanvaarding van zulke kerkelijke uitspraken ook haar voortbestaan af.

Dat deze Formulieren van Eenigheid als de grondslag van het onderwijs in de Theol. Faculteit in art. 2 der Statuten nader worden omschreven a's bedoeld, „gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandsche Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld”, is hiermede allerminst in strijd.

Ware dit zoo, dan zou de Vrije Universiteit voor het onderwijs in de godgeleerdheid nooit van de formulering der belijdenisstukken, gelijk die in 1619 te Dordrecht is vastgesteld, kunnen afgaan, zonder zich daarmee volgens haar eigen Statuten om kond te brengen. Een wijziging, bijv. als in 1905 in art. 33 van de Nederlandsche confesie is aangebracht, zou dan nooit door haar kunnen worden aanvaard. Maar dit zou toch wel het confessioneel conservatisme zijn in het kwadrant.

Nu echter voegen de Statuten er nadrukkelijk bij „een zoodanig gezag daaraan hechtende als genoemde Synode blijken haar eigen handelingen en hare acten aan de belijdenisschriften der Nederlandsche Gereformeerde Kerken heeft toegekend”. En deze Synode heeft die belijdenisschriften ook zelf nimmer als een pefact, als een verstand en onveranderlijk gegeven opgevat, maar als geschriften die, wanneer nodig, zouden kunnen worden herzien, of aangevuld, of nader verklaard, gelijk zij zelf in haar Canones tegen de Remonstranten deed, en die in al's ten allen tijde te toetsen waren aan de Schrift. Doch die deze geschriften dan keuren of wijzigen of aanvullen, of nader verklaren moest volgens deze Synode, was dan altijd de KERK, wier belijdenisschriften zij waren. Gelijk dan ook in de door haar vastgestelde onder-tekeningsformulieren voor predikanten, maar ook voor professoren in de Theologie enz., duidelijk is te zien.

Conclusie van dr. v. Ea (die nog op de zaak terugkomt) is dus voorloopig:

Altijd is het de Synode, dus een kerkelijke vergadering, bij welke ook de Professoren in de Theologie, de nadere verklaring van de Formulieren hebben te zoeken en van welke zij die hebben te verwachten.

En zoo is het ook bij onze Vrije Universiteit. Zij heeft zich vrijwillig in haar Statuten voor het onderwijs in de Godgeleerdheid door de erkenning van de drie Formulieren van Eenigheid op een KERKELIJKEN grondslag geplaatst. Dan heeft ze nu ook verder de consequentie van dit haar standpunt te aanvaarden en de Kerk ook te volgen in die uitspraken, welke de Kerk tot handhaving en uitwerking van dezen haar grondslag, de Formulieren van Eenigheid noodig acht.

De S. Datema zegt in „Geref. K.b. Driebergen etc.”:

Hoe zou het gaan te Middelburg?
Zou de onzekerheid worden weggenomen?
Zou in gewoon Nederlandsch worden gezegd, waaraan zich de heeren hebben te houden?
Laat er nu geen woord Fransch bij zijn en geen zin diplomatie, maar gewone, gangbare, zichzelf verklarende taal.
Niet voor tweelei uitlegging vatbaar.
Alle onzekerheid moet weggenomen worden.
Dat moet.
Ons volk is gewillig; geeft gaarne; maar de zaak moet gezond zijn.
Make de Heere het zoo, om met dankbaarheid op dien dag te kunnen terugzien, en met moed en vertrouwen voort te gaan.

De P. v. Dijk oordeelt in Kroniek „Theol. Tijdschrift”:

Ik hoop toch, dat men in ons lichtgeloofig Nederland niet in ernst zal meenen, dat er in de Gereformeerde Kerken zulk een geheimdienst bestaat. Ik heb de eer een Kerkhede-redacteur van heel nabij te kennen, en hij heeft me verzekerd dat er nog nooit of te nimmer zulk een geheime wenk op zijn redactie-bureau was gekomen.

Ik vermoed, dat de soberheid der bespreking meer te zoeken is in de moedigheid van de verhouding waarin een paar professoren staan tot deze kwestie, die wel naar het woord van prof. Grosheide in „N-Holl. K.b.” door niemand „ooit beschuldigd zijn van de kpaalde afwijkingen die dr. Geelkerken zijn ten laste gezegd”, maar die toch door hun openlijk meegaan met de kerken van het H. V. bij velen over deze zelfde afwijkingen te denken gaven.

Deze dingen kunnen dan kiescher worden behandeld in den meer intiem kring van een Ledenvergadering der Vereniging voor Hooger Onderwijs. Het komt bij niemand, die de V. U. een goed hart toedraagt, in de gedachten om bopaalde Hooggeleerden al hadden we dan hun houding zoo veel liever geheel anders gewild, het slachtoffer te maken van een niet rijp oordeel in de uiterst delicate kwestie der verhouding tusschen Art. 2 en Assen; evenmin als om dezelfde liefde tot de V. U. zoo iemand ook maar medewerken zou aan het offeren van de V. U. ter wille van deze professoren, wanneer blijken mocht, dat ze niet konden worden gehandhaafd.

En een medewerker van de „N. R. Ct.” schreef deze week:

De uitkomst te Middelburg is vrijwel te voorspellen. De twee conclusies der commissie worden natuurlijk aanvaard. Dat staat als een paal boven water vast.

Slechts zal het gaan om de vraag, of er nog iets aan toegevoegd zal worden, hetzij in den éenen, hetzij in den anderen zin. En dan is ook buiten allen twijfel, dat aan het verlangen van ds. v. d. Brink c.s. zeker

1) Dit ziet natuurlijk op de wilde fantasieën van ds. H. C. v. d. Brink, die zich nu weer wijsmakt dat hij de bespreking in de kerkelijke pers eindelijk heeft losgemaakt; hetgeen met den kalender is tegen te spreken. — K. S.

niet voldaan zal worden. De tweede conclusie is opgesteld naar aanleiding van debatten over de toepassing van Assen's uitspraak op de V. U.; de commissie wil formeel Assen niet noemen vanwege de zelfstandige positie der V. U., doch bedoelt duidelijk materieel niettemin een volkomen gelijklopend standpunt in te nemen; slechts heeft ze dit standpunt iets algemeener, alle mogelijke concrete gevallen in gelijken zin samenvattend, omschreven. Het is derhalve uitgesloten te achten, dat ze nu zou verklaren: „Assen is niet bedoeld”.

Veeleer is mogelijk, dat aan de twee conclusies nog iets wordt toegevoegd, hetzij door mondelinge, hetzij door schriftelijke uitspraken (moties bijv.) welke den concreten samenhang tusschen de tweede conclusie en de Asser uitspraak trachten vast te stellen. En vermoedelijk zal de vergadering wel trachten ook dit laatste te vermijden, daar de tweede conclusie op zichzelf volkomen duidelijk is en bovendien het niet-voldoen aan den eisch van ds. v. d. Brink c.s. deze duidelijkheid nog zal versterken en dan ook de dogmatische draagkracht der tweede conclusie, genomen in haar tijdsverband met de geschiedenis van Assen, al reeds zoo sterk is en zoo veel concreet verband met Assen historisch en psychologisch, dogmatisch en praktisch beveeligt, dat iemand, die dit niet gevoelde, wel volkomen afgestompt zou moeten zijn.

Tenslotte meent ds. M. Uytendoude in „Geref. K.b. v. Drente en Ov.”, dat de V. U. een zieke is, die evenwel best vooruitgaat:

Menschen, die een arm gebroken hebben, zitten gewoonlijk wel een week of zes in 't verband.

Dan kan 't er af, en 't is in orde.
Wanneer 't echter met de genezing niet al te best viert, dan moet het armbeen soms opnieuw gebroken, weer gezet en daarna wordt het verband hersteld.

Dan duurt het in den regel heel wat langer dan zes weken eer alles weer kant en klaar is.

Zoo is het ook met onze Vrije Universiteit.

Daar zitten nog altijd een paar professoren in 't hersteld verband. En dat kan er nog altijd maar niet af.

Inmiddels doen we ons uiterste best en dokteren al maar voort. In de laatste weken is zelfs het plan opgekomen eene geheel nieuwe chirurgische behandeling toe te passen, en dat is deze: men wil trachten de patienten het rapport van de commissie van onderzoek te laten ondertekenen. Dat is wel een heel pijnlijke behandeling, en 't gaat natuurlijk heel moeilijk, iets te tekenen als je arm in een hersteld verband zit, maar met inspanning van alle krachten, kan het toch wel lukken.

En gelukt het, dan helpt dat middel zeker heel best. Of het gelukken zal, hopen we op onzen Universiteitsdag in Middelburg te hooren.

We zijn vol belangstelling.

Maar, laat ons nu ook wat voorzichtig zijn. Men moet toch niet denken, dat, als de chirurgische behandeling slaagt, het hersteld verband er zoo maar in eens af zal vallen.

Daar is tijd voor noodig.
Een beetje geduld, niet al te haastig.
En inmiddels moed houden.

Als 't verband er eenmaal af is, zegt men, breekt de arm op dezelfde plaats nooit meer, maar is er sterker dan ooit te voren.

Als 't nu zoo eens met onze Vrije Universiteit ging! En we hebben goede hoop.

We zijn nu 18 hooggeleerden rijk en binnen enkele jaren waarschijnlijk 21 of zelfs meer.

Van al die hooggeleerden zitten er nu nog maar twee stevig in 't verband. Voor twee jaar, waren 't er vier, waarvan er een is weggegaan naar Utrecht, en een andere al flink begint te beteren. Hij zei, dat hij het met Assen eens is, en dat is een heel best teken van vooruitgang.

Dus nu nog maar twee.
De zieke gaat dus best vooruit.

Simson en Paschen.

De E. v. Meer schrijft in „Algemeen Weekbl. v. Chr. dom en Cultuur”:

Hooggeachte Redacteur,

Wij hebben voor de vele predikant-lezers van ons „Algemeen Weekblad” geen rubriek „prekschetsen”. Toch worden ten behoeve van mijn collega's onderstaand schema opgenomen, dat de samenvatting is van een Evangelieverkondiging, op den 2en Paaschmorgen dezes jaars in een der Herv. Kerken gehouden (mogelijk, dat ook gemeenteleden er met vrucht kennis van nemen).

De tekst is Richt. 16: 1—3, en de verdeeling als volgt.
I. (vers 1). Simson bezoekt te Gaza een vrouw, die..... (men raadplege den bijbel). Simson is een type van Christus, die tot zijn gemeente komt. Op de gemeente is de kwalificatie der vrouw ten volle van toepassing. — Dit eerste punt wordt breed en realistisch uitgewerkt. 't Verdient b.v. aanbeveling de exclamatie over te nemen, die de origineele prediker herhaaldelijk de vrouw in den mond legde: „zoo'n man heb ik nog nooit bij me gehad!”

II. (vers 2). De loerende vijandschap der Gazielen is de vijandschap der wereld, die Christus aan 't kruis brengt. Hun overleg herinnert aan het „niet op 't feest” van 't Sanhedrin.

III. (vers 3a). Toen stond hij op.... Simson's verhalen van 't rustbed is de opstanding van Christus uit de dooden.

IV. (vers 3b). Simson met de stadspoort symboliseert Christus, die de poorten van hel en dood als Paaschoverwinnaar wegdraagt.

V. Men make een toepassing overeenkomstig de behoeften zijner gemeente (onhoofvaardigen, ontrusten, zoekenden, bevestigden, enz.).

Hopende aan vele mannenbroeders voor Paschen 1929 bij voorbaat een dienst te hebben bewezen, teken ik

Uw dienatwillige,
E. VAN MEER.

Wageningen.

De J. Douma schrijft in de „Gron. K.b.”:

We kunnen niet nalaten nog eens weer te citeeren uit prof. Bayinck's Dictaat Historia Revelationis of Openbaringsgeschiedenis. Hier is geen spoor van twijfel aangaande het historisch karakter van Genesis te ontdekken. Professor Bayinck wijst er in zijn dictaat op, dat God na 's menschen verdrijving uit het Paradijs Zijn openbaring voortzet en Zijn genade verheerlijkt. Daarvan is reeds het offer, dat altijd met gebed gepaard ging, een bewijs. Mag verondersteld dat Adam en Eva als geschapen naar Gods beeld offers gekend hebben, en zoo religie in cultus hebben veranderd, Kain en Abel offerden zeker, dat God zelf geen behoefte had aan den geur der offerande en niet tevreden was met zinnelijke genieting maar allereerst naar de gezindheid des harten vroeg, blijkt daaruit dat God Kain en zijn offer niet aanzag. Kain's hart was niet recht voor God. Wel zoekt God Kain nog tot betere gedachten te brengen, maar deze luistert niet. Hij voedt zijn hartstocht. Duivelsche hoogmoed en dierlijke woestheid gaan bij hem hand aan hand. Hij vermoordt zijn broeder, en Abel wordt de eerste „martelaar”, wiens bloed, omdat het bloed van een „getuige” is, van den aardbodem roept om wraak.

In Kain en Abel staan principieel tegenover elkaar vrouwenzaad en slangenzaad, wereld en kerk, moordenaar en martelaar. Hier wordt de kloof tusschen de menschen openbaar. Het werkverbond was universeel, het genadeverbond van den beginne particulier. Kain en Abel waren wel beiden in het verbond geboren, maar de inhoud der belofte werkt particulier. Niet allen worden in genade in Christus aangenomen.

Tot straf wordt Kain verbannen. God Zelf maakt tusschen slangen- en vrouwenzaad ook locale en globale scheiding. Kain is zwerfende geworden. Met deze verbanning buiten den kring waar Gods vreeze nog woont, zet niet alleen het nomadenleven in, dat, tegen wat cultuurhistorici leeren, n.a. landbouw en veeteelt begint; maar ook de geestelijke verwildering en verbastering der menschen. De verwildering zelf is een raadsel, vooral bij natuurvolken, die schijnbaar doelloos eeuw in eeuw uit leven en sterven. Een aangrijpend probleem, maar ontstaan „door de schuld en den onwil der menschen heen”.

Opmerkelijk is het verder, dat de wereld zichzelf afscheidt, en niet de kerk. Niet Abel wordt afgescheiden, maar Kain. Abel is katholiek, Kain de eerste afgescheidene. De kerk houdt de historische lijn vast. Bij Kain en Abel is het een kwestie van majoriteit en autoriteit, en nu moge de majoriteit (de meerderheid) aan de zijde van Kain gebleven zijn, de autoriteit staat aan Abels zijde.

Bij zulke passages herinneren zich zijn oud-leerlingen weer, hoe prof. Bayinck in vuur kon raken bij 't collegegeven en improviserend de eene fonkelende gedachte na de andere „er uitgooien kon”, zooals we vroeger minder plechtig zeiden.

K. S.

BOEKBESPREKING.

G. Wisse, „Van Golgotha naar de Olympiade”.

Dordrecht — D. J. van Brummelen.

Vóór-vorige week de brochure van dr. v. d. Vaik, nu die van ds. Wisse. Die van dr. v. d. V. is beter, nuchterder, meer doordacht, zonder hinderlijkheden. Dit laat te kan van ds. Wisse's brochure niet getuigd worden. De titel staat me al tegen: en wat men, op dien titel afgaande, vermoedt, dat blijkt straks waarheid: het geschrift is niet vrij van onzinnige tegenstrijdigheden, die zekere rhetoriek wel gebruiken, doch die de waarheid niet erkennen wil. Voorts veel te veel verband op halerij met allerlei historische, cultuurhistorische, filosofische en andere grootmachten, van welk „verband” ik plus minus niets geloof. Griekse woorden worden verkeerd geschreven; en als men dan het in-verband-zetten met Nietzsche (van te voren uit te rekenen! het recept was althans op dit punt wel a priori te schrijven) en met Griekenland etc. nagaat, dan verwondert de doorlopende verhaspeling van den Griekischen naam voor vriend Bacchus wel zeer.

Ds. Wisse zegt, dat onze christelijke bladen niet over de Olympiade schrijven moeten. Geen letter! Maar moet het gode van „tijd” redennars — ieder op zijn manier — wel erover spreken? En brochures schrijven? Ik moet liever niet met twee maten: onze pers heeft ook haar reden voor 'n lettertje af en toe. Misschien zegt ds. Wisse: maar man, ik evangeliseer, de chr. pers spreekt tot „ons volk”. Ik geloof dat niet zoo dadelijk. Want als ds. Wisse nu alleen tot die olympische heidenen gesproken had, dan had niet alleen zijn taal anders moeten zijn, maar dan zou hij ook niet hebben behoeven te schrijven: „o, gij lezer, die mogelijk (spatiëring van ds. Wisse) den gekruisigde nog veracht”, etc.

En dan die arme tekst van Paulus over de lichamelijke oefening.... Ascese en sport o, bijbel!

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Utrecht (vac. J. C. Rullmann); A. G. Wolf te 's-Graveland en P. C. de Bruyn te Apeldoorn.

Beroepen te:

Andel-Giesen-Bijawijk; G. Bouwmeester, cand. te Schoonhoven. Arun; J. Los te Oudega (W.). Kamerik; J. Wisters, cand. te Utrecht. Noord-Scharwoude; A. v. d. Weg, cand. te Dordrecht. Oosthem; D. J. de Groot, cand. te Amsterdam. Oud-Vossemeer; C. A. Vrengdenhil te Gramsbergen. Scheveningen (de pred. pl.); D. v. Dijk te Groningen. Zoutkamp; W. v. d. Heide, cand. te Ferwerd.